

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 20.11.1996
COM(96) 595 def.

WERKDOCUMENT VAN DE COMMISSIE

**"Naar het 5e kaderprogramma:
aanvullende elementen voor het
oriënterende debat"**

Inleiding

Onder de titel "De toekomst uitvinden" heeft de Commissie op 10 juli 1996 de richtsnoeren uitgezet die zij voorstelt voor het 5e kaderprogramma voor onderzoek en technologische ontwikkeling. Deze oriëntaties werden voorgelegd aan de Raad Onderzoek van 7 oktober en worden momenteel bestudeerd door het Europees Parlement.

Om de discussie die daarmee in de instellingen op gang is gebracht vooruit te helpen en meer diepgang te geven, moet nu een aanvullende stap worden gezet. Dat is de bedoeling van dit document, dat geldt als een eerste werkdocument.

Met dit werkdocument wordt meer bepaald beoogd verduidelijkingen en toelichtingen te geven over de denkbeelden van de Commissie in verband met de structuur, de doelstellingen en de instrumenten voor de tenuitvoerlegging van het 5e kaderprogramma.

In dit stadium worden, in afwachting van de conclusies van het vijfjaarlijkse evaluatieverslag over de onderzoekactiviteiten van de Unie en het initiatiefverslag van het Europees Parlement, hoofdzakelijk de voorgestelde oriëntaties gepreciseerd met het oog op de Raad Onderzoek van 5 december.

Een uitvoerige beschrijving van de voor het 5e kaderprogramma voorgestelde inhoud zal worden gegeven in een tweede werkdocument, dat de Commissie begin 1997 zal overleggen. Dit tweede document wordt de voorloper van het formele voorstel, dat door de Commissie in maart 1997 zal worden ingediend.

Men is het er over eens dat de voorbereiding van het 5e kaderprogramma de gelegenheid moet zijn om bepaalde aspecten van het onderzoekbeleid van de Unie te herzien. Over de algemene benadering die in "De toekomst uitvinden" wordt voorgesteld, namelijk een meer uitgesproken gerichtheid op de maatschappelijke en economische behoeften, bestaat grote overeenstemming, evenals over het idee dat de onderzoekactiviteiten van de Unie over voldoende middelen moeten kunnen beschikken om passend en tijdig te reageren op de ontwikkelingen van een situatie die voortdurend en in snel tempo verandert.

Om beter te kunnen bepalen op welke wijze een dergelijke benadering moet worden toegepast, worden in de onderstaande tekst achtereenvolgens de volgende aspecten aangesneden: structuur; doelstellingen; instrumenten voor

de tenuitvoerlegging (waaronder ook het beheer); financiële middelen en tijdschema.

I. Structuur

Om de beoogde grote maatschappelijke en economische doelstellingen te kunnen verwezenlijken en met het oog op zowel een efficiënte werking als een grote helderheid, moet het 5e kaderprogramma een eenvoudige structuur hebben. Deze eenvoud moet ook bewaard blijven in het juridisch gedeelte van het besluit in het formele voorstel van de Commissie (binnen de beperkingen die zijn opgelegd door het noodzakelijke gebruik van twee verschillende rechtsgrondslagen: het EG-Verdrag en het EGA-Verdrag).

Een eenvoudige structuur kan in beginsel worden afgeleid uit de indeling die is gebruikt voor "De toekomst uitvinden". Daarom stelt de Commissie voor het 5e kaderprogramma te structureren in zes programma's, overeenkomstig de zes in "De toekomst uitvinden" aangegeven prioriteiten.

Deze programma's kunnen zo worden samengesteld dat rekening wordt gehouden met het openbare belang en de economische en maatschappelijke behoeften van Europa in een algemeen perspectief; de daarvoor benodigde integratie van nieuwe kennis en technologie in ontwikkeling; de concentratie van de inspanningen op een aantal wel omschreven doelstellingen; en, met het oog hierop, het beroep op uiteenlopende disciplines en capaciteiten.

Programma's

- Thematische aspecten

Deze programma's kunnen respectievelijk betrekking hebben op de volgende thema's:

- "Ontsluiting van de hulpbronnen van de levende omgeving en van het ecosysteem";
- "Totstandbrenging van een gebruikersvriendelijke informatiemaatschappij";
- "Bevordering van een concurrerende en duurzame groei".

Deze thema's zijn aangegeven als prioritair en in algemene termen beschreven in mededeling COM(96) 332 "De toekomst uitvinden". Binnen

de diensten van de Commissie wordt momenteel overleg gepleegd om de precieze inhoud ervan te bepalen¹.

Elk van deze programma's moet de volgende activiteiten behelzen:

- Verscheidene gerichte onderzoekactiviteiten met een hoog coördinatie- en integratiegehalte, alsmede demonstratie-activiteiten waarmee de technische en economische levensvatbaarheid van de technologie wordt aangetoond;
- Ontwikkeling van algemeen toepasbare technologie en meer fundamenteel onderzoek, een categorie die in het 5e kaderprogramma op een voldoende hoog niveau moet worden gehandhaafd;
- Specifieke activiteiten van deze programma's, die sporen met de algemene doelstellingen van het beleid inzake internationale samenwerking, innovatie en verspreiding/exploitatie van resultaten, steun aan het MKB, opleiding en mobiliteit, studie en bewaking van sociaal-economische aspecten en benutting van de uit de gefinancierde projecten voortgekomen kennis en technologie.

Dank zij de tenuitvoerlegging van maatregelen ter ondersteuning van het midden- en kleinbedrijf (MKB) in het kader van de aan thematische aspecten gewijde programma's (die kunnen bijdragen tot de invoering van een centrale aanvraagprocedure en de rationalisatie van de informatienetwerken), kunnen deze ondernemingen trouwens profiteren van de banden die in het kader van projecten worden gelegd met grote ondernemingen, onderzoekcentra en universiteiten.

- Horizontale aspecten

Deze programma's kunnen betrekking hebben op de volgende thema's:

- "Bevestiging van de internationale rol van het Europees onderzoek";
- "Innovatie en deelneming van het midden- en kleinbedrijf";
- "Verhoging van het menselijke potentieel".

¹ De activiteiten in verband met het gebruik van kernenergie vallen voortaan binnen het juridisch kader van artikel 7 van het EGA-Verdrag.

Zij moeten bijdragen tot de tenuitvoerlegging van een coherent en gestructureerd beleid op de gebieden internationale wetenschappelijke en technologische samenwerking, innovatie en bevordering van het menselijk potentieel. Net zoals voor de drie bovengenoemde thema's wordt binnen de diensten van de Commissie verder overleg gepleegd om de precieze inhoud van deze gebieden te bepalen.

Deze programma's moeten de volgende activiteiten stimuleren:

- Inspanningen en activiteiten ter coördinatie en ondersteuning van de werkzaamheden die op dezelfde gebieden worden verricht in het kader van de aan de thematische aspecten gewijde programma's;
- Initiatieven van meer algemene aard voor elk van de drie thema's.

Een dergelijke structuur, waarmee de algemene doeltreffendheid van het kaderprogramma aanzienlijk moet kunnen worden vergroot, stemt overeen met de wijze waarop de OTO-activiteiten van de Unie in Titel XV van het Verdrag zijn georganiseerd.

Het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek

Zoals ook bij vorige kaderprogramma's het geval was, zal het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek bijdragen tot de tenuitvoerlegging van het 5e kaderprogramma. Met behulp van de unieke deskundigheid waarover het Centrum op tal van gebieden beschikt en de capaciteiten die dank zij zijn verkennende onderzoekactiviteiten zijn ontwikkeld en gehandhaafd, zal het zijn neutrale en onafhankelijke expertise ten dienste stellen van de uitvoering van het beleid van de Unie en tegelijk zijn banden met de industrie verder ontwikkelen.

De activiteiten van het GCO in het kader van het 5e kaderprogramma moeten voldoen aan de volgende criteria: duidelijk aangegeven behoefte, erkende deskundigheid en inbreng van een Europese toegevoegde waarde. Overigens zal een gedeelte van deze activiteiten opnieuw in het kader van een concurrentiële aanpak worden verricht, met nieuwe interventiemogelijkheden op de markt, in het bijzonder op basis van nieuwe vormen van associatie met de industrie.

II. Doelstellingen

In "De toekomst uitvinden" is gewezen op de noodzaak om de onderzoekinspanningen van de Unie te concentreren. Dit is eveneens naar voren gebracht in talrijke bijdragen tot de discussie over het 5e kaderprogramma, afkomstig van Lid-Staten of onderzoek- en industriële organisaties.

Concreet betekent dit dat er activiteiten moeten worden verricht met betrekking tot een beperkt aantal thema's die aansluiten op de maatschappelijke en economische behoeften van Europa. Zoals hierboven gezegd, is dat inderdaad ook voorgesteld.

Maar de inspanningen concentreren betekent eveneens keuzen maken binnen elk groot thema en een selectie verrichten onder de mogelijke wetenschappelijke en technologische doelstellingen.

Op welke basis moet deze selectie worden verricht? De Commissie stelt een algemene benadering voor, alsmede een aantal criteria die systematisch kunnen worden toegepast.

De geselecteerde wetenschappelijke en technologische doelstellingen moeten in ieder geval leiden tot activiteiten met **grote Europese toegevoegde waarde**, gelet op het openbaar nut en de maatschappelijke aanvaardbaarheid.

Alvorens aan deze fundamentele eis te worden getoetst, moeten de beoogde doelstellingen echter ook voldoen aan twee andere criteria:

- **De in "De toekomst uitvinden" vermelde grote politieke keuzen.** De beoogde wetenschappelijke en technologische doelstellingen moeten in de eerste plaats een duidelijke bijdrage leveren tot de verwezenlijking van de in "De toekomst uitvinden" aangegeven maatschappelijke en economische doelstellingen: kwaliteit van het leefklimaat, de gezondheid en het milieu (een doelstelling die bijzondere aandacht moet krijgen vanwege het maatschappelijk belang ervan); ontwikkeling van de informatiemaatschappij; concurrentievermogen van de industrie; duurzame ontwikkeling en werkgelegenheid scheppende groei; handhaving en versterking van Europa als centrum van wetenschappelijke activiteiten en als aantrekkelijke plaats voor investeringen en innovatie (waarbij de benutting van het menselijk potentieel en van de mobiliteit een bijzondere inspanning verdient); bijdrage tot de tenuitvoerlegging van de grote beleidslijnen van de Unie.

- **Vooruitgang van kennis en technologie en de positie van Europa op de betrokken gebieden.** Alleen die doelstellingen mogen worden geselecteerd die overeenstemmen met gebieden waarvoor nieuwe, nog te verkennen wegen voor onderzoek opengaan of waarop onze kennis nog ernstig tekort schiet; maar ook gebieden waarop Europa over reële pluspunten beschikt waarop kan worden voortgebouwd, of integendeel leemten vertoont die door activiteiten op Europees niveau kunnen worden aangevuld. De centrale krachtlijn van het onderzoekbeleid van de Unie - ondersteuning van het Europese concurrentievermogen - moet hier als leidraad dienen.

Wat de doelstellingen betreft die overeenstemmen met **thema's welke reeds in het 4e kaderprogramma werden behandeld** moeten, voordat een voortzetting ervan wordt voorgesteld, de **resultaten** van de met betrekking tot deze thema's gestarte activiteiten zorgvuldig worden bestudeerd (met name op basis van de evaluatieverslagen van onafhankelijke deskundigen); ook moet worden nagegaan of de **redenen** om deze activiteiten te ondernemen nog **steeds valabel** zijn.

Tenslotte moeten de doelstellingen verifieerbaar en, indien mogelijk, kwantificeerbaar zijn en dient de verwezenlijking ervan te worden gekoppeld aan een bepaalde periode.

III. Instrumenten

Het succes van het 5e kaderprogramma zal sterk afhangen van de manier waarop het zal worden uitgevoerd, hetgeen zelf nauw samenhangt met de kwaliteit van de instrumenten die daarvoor worden gebruikt. Uit de in "De toekomst uitvinden" geformuleerde oriëntaties en de talrijke discussies en overwegingen die hieromtrent zijn gehouden en gemaakt, komen **vier grote thema's** naar voren, waarop de aandacht moeten worden toegespitst:

- Verbetering van de coördinatie;
- Verbetering van de flexibiliteit en het reactievermogen;
- Verbetering van het effect van onderzoek op het concurrentievermogen;
- Management.

Verbetering van de coördinatie

Het probleem van de coördinatie doet zich voor onder drie vormen: coördinatie binnen de onderzoekprogramma's en tussen de verschillende programma's; coördinatie tussen onderzoekprogramma's en compatibiliteit met andere activiteiten van de Unie; coördinatie tussen nationale en Europese initiatieven.

● ***Coördinatie binnen de onderzoekprogramma's en tussen de verschillende programma's***

De beperking van het aantal programma's is gunstig voor een betere coördinatie, zowel binnen elk programma als tussen de verschillende programma's, doordat er minder "grensvlakken" zijn.

De onderzoekactiviteiten die nauw verbonden zijn met verschillende gebieden van een of meer programma's worden door middel van passende mechanismen gecoördineerd, zodat wordt gezorgd voor complementariteit en samenhang.

In beide opzichten is een bijzondere rol weggelegd voor de task-forces onderzoek/industrie.

De oprichting van de task-forces was een belangrijke innovatie (onderschreven door de raadpleging betreffende het Groenboek over innovatie) in de tenuitvoerlegging van het 4e kaderprogramma.

De task-forces - een werkinstrument van de Commissie - moeten worden beschouwd als hulpmiddelen op het gebied van deskundigheid, coördinatie, overleg en het aangeven van de onderzoeklijnen die op Europees niveau moeten worden gevolgd om de sleuteltechnologieën te ontwikkelen welke noodzakelijk zijn voor het welzijn van de burgers.

De ervaring met de task-forces is positief gebleken en kan in het 5e kaderprogramma worden benut. Zij kunnen daar optreden als "katalysator" voor het opstarten van gerichte activiteiten. Zij kunnen ook dienst doen als hulpmiddel voor coördinatie tussen de verschillende betrokken programma's en diensten.

Door de koppelingen tussen de programma's die aan de thematische aspecten zijn gewijd en de programma's met betrekking tot de horizontale aspecten moet overigens nog meer nadruk kunnen worden gelegd op de coördinatie op het niveau van het kaderprogramma in zijn geheel.

● *Coördinatie tussen onderzoekprogramma's en compatibiliteit met andere activiteiten van de Unie*

Voor complementariteit en samenhang met de doelstellingen van andere communautaire beleidsterreinen moeten op passende wijze worden gezorgd.

De coördinatie tussen de onderzoekactiviteiten en de andere activiteiten van de Unie heeft met name betrekking op de relatie tussen enerzijds het kaderprogramma en enerzijds de structuurfondsen en anderzijds de grote programma's en kaders voor economische en technische bijstand aan derde landen (PHARE, TACIS, MEDA, EOF en de OL-ALA-actie):

- De synergie die de laatste jaren tussen het OTO- en het regionaal beleid tot stand is gekomen, ontwikkelt zich verder. De **structuurfondsen** worden vrij systematisch gebruikt om de onderzoekcapaciteiten in de begunstigde landen te versterken, onder de vorm van onderzoekinfrastructuur en menselijk potentieel (opleidingsactiviteiten). Uitgaande van een grondige analyse is de Commissie voornemens binnenkort een mededeling in te dienen over het onderwerp "onderzoek-cohesie". Daarmee moet onder meer de synergie tussen beide gebieden nog verder worden ontwikkeld.
- De instrumenten voor technische en financiële samenwerking en economische samenwerking met derde landen dragen nu al in grote mate bij tot duurzame ontwikkeling in de begunstigde landen en economische samenwerking met de Unie, onder meer samenwerking op het gebied van onderzoek, technologie-overdracht en technologische aanpassing. Deze landen moeten via de mogelijkheden die door deze instrumenten worden geboden, ertoe worden aangezet een sterkere synergie te ontwikkelen met specifieke activiteiten van het kaderprogramma waarmee in hun behoeften kan worden voorzien.

Er moet een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen de politieke hulpverlening met financiering voor de deelneming van derde landen aan het kaderprogramma, die bij voorbeeld kan verlopen via de instrumenten voor internationale samenwerking van de Unie, en financiering op grond van de overeenkomsten voor internationaal onderzoek, waarvan de toepassingsvoorwaarden geval per geval moeten worden vastgesteld.

Ook de samenwerking tussen het kaderprogramma en andere activiteiten en programma's zoals die voor onderwijs en beroepsopleiding moet worden verbeterd.

● *Coördinatie tussen nationale en Europese initiatieven*

Het kaderprogramma behelst, zoals bekend, slechts een deel van de totale Europese onderzoekinspanning. Het Europese onderzoekspotentieel kan dan ook slechts volledig worden benut als wordt gezorgd voor een effectieve coördinatie van de inspanningen die binnen de verschillende kaders worden geleverd. Vooruitgang in deze zin moet allereerst worden geboekt ten aanzien van duidelijk omschreven doelstellingen. Een en ander kan worden verwezenlijkt met behulp van zowel bestaande instrumenten als nieuwe mechanismen:

- **Bestaande instrumenten.** EUREKA (voor marktnabij onderzoek) en COST (voor gericht fundamenteel onderzoek) lenen zich bijzonder goed voor coördinatie tussen nationale initiatieven en initiatieven van de Unie. De uitwisseling van informatie tussen de verschillende kaders moet worden versterkt en de Lid-Staten moeten worden aangemoedigd om de coördinatie op nationaal niveau te verbeteren. Bestaande banden moeten eveneens worden aangehaald met het oog op een grotere operationaliteit: er moeten eenvoudige koppelingsmechanismen komen.
- **Nieuwe mechanismen.** De artikelen 130 K (aanvullende programma's), L (deelname aan nationale initiatieven) en N (gemeenschappelijke ondernemingen) van het Verdrag voorzien in aanvullende instrumenten op de programma's in de klassieke vorm (die trouwens de hoofdmoot van de activiteiten van de Unie moeten blijven vormen). Deze instrumenten kunnen in bijzondere omstandigheden worden gebruikt, waar de toepassing ervan voor meer toegevoegde waarde kan zorgen.

De artikelen 130 K en L scheppen actiemogelijkheden die betrekking hebben op onderzoekthema's welke voor bepaalde Lid-Staten van bijzonder belang zijn. De op deze grondslag ondernomen activiteiten moeten van aanvullende aard zijn ten opzichte van de rest van het kaderprogramma, waarbij moet worden gewaakt over het algemene evenwicht daarvan. Deze activiteiten moeten zich concentreren op specifieke initiatieven met een duidelijk belang voor de gehele Unie.

Verbetering van de flexibiliteit en het reactievermogen

De noodzaak om de flexibiliteit van de programma's en het reactievermogen van de Unie bij onvoorziene wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen of onverwachte problemen te verbeteren, is duidelijk en al vaak onderstreept. Alle belangrijke behoeften die zich zullen aandienen of alle ontwikkelingen die zich tijdens de bestreken periode zullen voordoen, kunnen onmogelijk al bij de aanvang van een vierjarig kaderprogramma worden voorzien.

Het probleem van de voortdurende aanpassing van de Europese onderzoekinspanning doet zich voor onder twee aspecten: het direct volgen van de ontwikkelingen en de aanpassingsmechanismen van de reactie daarop:

- Voor het direct volgen van de wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen en de verschuivingen in de maatschappelijke en industriële behoeften kan worden gezorgd door een uitbreiding van de "technology watch" en een nauwere koppeling daarvan met de activiteiten van de programma's. De behoeften, met name inzake aanvullende doelgerichte activiteiten, kunnen doorlopend worden geanalyseerd op basis van observatie- en evaluatieverslagen, en door regelmatige raadpleging van de industrie, de wetenschappelijke gemeenschap en de gebruikers.
- Voor een snelle en flexibele reactie kan op verschillende wijzen worden gezorgd, met name door middel van:
 - een regelmatige aanpassing van de werkprogramma's, idealiter op jaarbasis;
 - een beperkte "vrije ruimte" die op het vlak van de besluitvorming strikt omschreven is en expliciet tot stand wordt gebracht om snel tegemoet te kunnen komen aan oorspronkelijk niet voorziene behoeften.

Hieraan moet worden toegevoegd dat het beperkte aantal programma's op zichzelf al een belangrijke factor is voor een grotere flexibiliteit. Vooral echter moet worden benadrukt dat het bestaan van adequate mechanismen alleen niet voldoende is om een goede flexibiliteit te garanderen. Ook moet de politieke wil aan de dag worden gelegd om deze mechanismen te gebruiken.

Verbetering van het effect van onderzoek op het concurrentievermogen

De Unie moet de ontwikkeling bevorderen van onderzoekactiviteiten die een positief effect op het concurrentievermogen hebben, met name door middel van demonstratie-activiteiten met een groter aandeel aan particuliere financiering dan in de klassieke projecten voor gezamenlijke rekening, alsmede door aangepaste voorschriften inzake intellectuele eigendom, ten einde meer stimulansen te bieden voor het exploiteren van de resultaten.

Management

Een gezond en efficiënt beheer wordt door alle commentatoren gezien als een voorwaarde voor succes van de OTO-programma's van de Unie. Bij haar inspanningen om het beheer van de projecten en de programma's nog te verbeteren, blijft de Commissie uitgaan van de fundamentele principes die ook nu al worden gehuldigd: doeltreffendheid, kwaliteit, gelijke kansen en goed beheer van overheidsmiddelen.

Op basis van de vooruitgang die met het 4e kaderprogramma is geboekt, zal de Commissie zich inspannen om de samenhang en de kwaliteit van het programmabeheer te verbeteren. In de eerste plaats moet iets worden gedaan aan de huidige "overinschrijving" op de programma's, waardoor het beheer ervan aanmerkelijk wordt verzwakt.

Dit verschijnsel kan worden bestreden door maatregelen op drie niveaus:

- **Concentratie**: door de beperking van de werkprogramma's tot een aantal nauwkeurig omschreven prioritaire doelstellingen, moet het aantal ingediende voorstellen kunnen worden verminderd;
- **Doorzichtigheid**: De Commissie zal zich inspannen om voldoende nauwkeurige informatie te verstrekken zodat voorstellen worden ontmoedigd die zonder voldoende motivatie of rechtvaardiging worden ingediend en die niet binnen de werkingssfeer van de programma's vallen; zij moet hierbij worden geholpen door de Lid-Staten en de organisaties op nationaal niveau die informatie over de programma's verspreiden;
- **"Voorafgaande controle van de voorstellen op toelatingsvoorwaarden"**: vroegtijdige voorlichting van eventuele deelnemers, met name uit het MKB, over de overeenstemming en de gerichtheid van hun voorstel ten aanzien van de formele deelnemingsvoorwaarden en de doelstellingen van het programma.

Door de organisatie van het kaderprogramma in een beperkt aantal programma's van multidisciplinaire aard met betrekking tot verschillende gebieden moet trouwens worden overgestapt van een programmagerichte beheermethode op een benadering die op een meer collegiaal beheer is gebaseerd.

IV. Begroting en tijdschema

Het 5e kaderprogramma wordt gefinancierd binnen de grenzen van een "totaal maximumbedrag" dat door de wetgevende autoriteit wordt vastgesteld. Tijdens de periode waarin de verplichtingen tot stand zullen komen (1999-2002), moet dit bedrag binnen de grenzen blijven van het maximumbedrag dat jaarlijks in de financiële vooruitzichten van de Unie wordt vastgesteld.

Momenteel worden de uitgaven voor onderzoek opgevoerd in rubriek 3 (intern beleid) van de financiële vooruitzichten. Zij vormen daar verreweg het belangrijkste bestanddeel van, aangezien zij beslag leggen op 60% van de onder deze rubriek beschikbare middelen, hetgeen overeenstemt met de geest van de akkoorden van Edimburg (tussen de helft en tweederden van rubriek 3 van de financiële vooruitzichten). Deze aanpak kan voor het 5e kaderprogramma worden voortgezet.

Bij de ramingen van wat een passend uitgavenniveau voor onderzoek in de Unie zou kunnen zijn, dient rekening te worden gehouden met de verwachte groei van het BBP.

Ook moet rekening worden gehouden met het gegeven dat de inspanningen van de andere technologische grootmachten, de Verenigde Staten en Japan, niet afnemen. Terwijl Japan 3% van zijn BBP aan onderzoek besteedt, en de Verenigde Staten 2,5%, blijven de inspanningen in de Europese Unie al verscheidene jaren beperkt tot gemiddeld 2%.

Bovendien zal de Amerikaanse overheidsbegroting voor onderzoek, die in de loop van de laatste jaren was verminderd, in 1997 met ongeveer 3 miljard dollar worden verhoogd (de begroting van het NIH bij voorbeeld stijgt met 6,9%), en de begroting van de door de overheid gefinancierde onderzoekinstellingen in Japan vertoont nog steeds de belangrijke toename die zij al sedert verscheidene jaren kent (+8,3% voor de Dienst voor Wetenschappen en Technologie; +16,4% voor het MITI). Tegenover deze inspanningen van onze concurrenten/partners moet in ieder geval worden

gezorgd voor een aanzienlijk investeringsniveau in zowel openbaar als particulier onderzoek in Europa.

Conclusie

Over het geheel genomen, is de situatie dringend te noemen en moet het 5e kaderprogramma absoluut binnen de voorgenomen termijn ten uitvoer worden gelegd. Als men het, zoals voorzien, in 1999 van start wil laten gaan moet, gelet op de vermoedelijke duur van het besluitvormingsproces, een vrij hoog ritme worden aangehouden.

Zoals aangegeven in het begin van deze mededeling, is de Commissie voornemens om begin 1997 een uitvoerig werkdocument over te leggen en in maart 1997 een formeel voorstel in te dienen, waarin echter niet vooruit kan worden gelopen op latere voorstellen van de Commissie betreffende het toekomstige financiële kader van de Gemeenschap, die onmiddellijk na de sluiting van de IGC zullen worden ingediend. Het beoogde doel is een formele vaststelling van het programma begin 1998.

Voor de opstelling van het 5e kaderprogramma heeft de Commissie bewust gekozen voor een stapsgewijze procedure, zodat op ieder ogenblik kan worden nagegaan of er voldoende begrip en steun is voor de voorgestelde krachtlijnen.

Dit document is in deze context opgesteld, zodat de discussie kan worden gestructureerd rond duidelijke oriëntaties.

De Commissie hoopt, op basis van de conclusies van deze discussie, het geplande gedetailleerde werkdocument en daarna haar formeel voorstel zo spoedig mogelijk te kunnen opstellen en vervolgens indienen. Aan de hand van deze twee documenten zal men zich een nog nauwkeuriger beeld kunnen vormen van de concrete manier waarop de maatschappelijke en economische doelstellingen die in "De toekomst uitvinden" zijn uiteengezet en waarover ruime overeenstemming is bereikt, kunnen worden verwezenlijkt.

ISSN 0254-1513

COM(96) 595 def.

DOCUMENTEN

NL

15

Catalogusnummer : CB-CO-96-613-NL-C

ISBN 92-78-11895-8

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen

L-2985 Luxemburg

15